

II

(Nem jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

A BIZOTTSÁG (EU) 2023/1577 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE

(2023. április 20.)

az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a devizaárfolyam-kockázatnak vagy árukockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozíciók tekintetében a piaci kockázat szavatolóítóke-követelményeinek kiszámítására, valamint e pozícióknak az alternatív belső modellen alapuló módszer szerinti kötelező utótesztelési követelmény és eredményvizsgálatra vonatkozó követelmény alkalmazása céljából történő kezelésére vonatkozó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a hitelintézetekre vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 325. cikke (9) bekezdésének harmadik albekezdésére, 325bf. cikke (9) bekezdésének harmadik albekezdésére, valamint 325bg. cikke (4) bekezdésének harmadik albekezdésére,

mivel:

- (1) Figyelembe véve a nem kereskedési könyvi pozíciókra alkalmazandó különböző értékmérőket, meg kell határozni, hogy az intézményeknek e pozíciók könyv szerinti értékét vagy valós értékét kell-e alapul venniük a devizaárfolyam-kockázatnak, árukockázatnak vagy mindkettőnek kitett nem kereskedési könyvi pozíciók tekintetében a piaci kockázat szavatolóítóke-követelményeinek az 575/2013/EU rendelet harmadik része IV. címének 1a., illetve 1b. fejezetében meghatározott alternatív sztenderd módszerrel vagy alternatív belső modellen alapuló módszerrel történő kiszámításához.
- (2) mivel a nem kereskedési könyvi pozíciók értékét nem kizárólag piaci kockázati tényezők határozzák meg, az intézmények számára nem írható elő, hogy ezeket a pozíciókat az alternatív sztenderd módszer szerint naponta értékeljék a devizaárfolyam-kockázat szavatolóítóke-követelményeinek kiszámítása céljából. Ehelyett az intézményeknek a számítás alapjául szolgáló pozíciók értékében csak azokat a változásokat kell tükrözniük, amelyek e pozíciók devizaárfolyam-kockázati összetevőihöz kapcsolódnak.
- (3) A számviteli gyakorlattal való összhang biztosítása érdekében az intézményeknek a nem kereskedési könyvi pozíciók utolsó rendelkezésre álló könyv szerinti értékét kell alapul venniük a devizaárfolyam-kockázathoz kapcsolódó szavatolóítóke-követelmény alternatív sztenderd módszerrel történő kiszámításához. E pozíciók valós értéke azonban szintén megfelelő alpnak tekinthető a szavatolóítóke-követelmények kiszámításához. Ezért az intézmények számára lehetővé kell tenni, hogy az utolsó rendelkezésre álló könyv szerinti érték helyett a valós értéket használják a számítás alapjaként, ha valamennyi nem kereskedési könyvi pozíciójukat legalább negyedévente valós értéken értékelik.

⁽¹⁾ HL L 176., 2013.6.27., 1. o.

- (4) A nem kereskedési könyvi devizaárfolyam-kockázat esetleges téves megjelenítésének korlátozása érdekében az intézményeknek havonta kell frissíteniük a devizaárfolyam-kockázati tényezők változásainak tükrözéséhez használt alapot. Ez a gyakoriság arányos különösen a napi gyakorisággal, ahogyan az intézményeknek az alternatív belső modellen alapuló módszer alapján frissíteniük kell a devizaárfolyam-kockázati tényezőket.
- (5) Tekintettel arra, hogy egyes nem kereskedési könyvben nyilvántartott, devizaárfolyam-kockázatnak kitett pozíciók olyan nem monetáris tételekből származhatnak, amelyek értékét nem frissítik az egyes adatszolgáltatási időpontokban az árfolyamváltozások tükrözése érdekében, az 575/2013/EU rendelet harmadik része IV. címe 1a. fejezetének 2. szakaszában meghatározott érzékenységen alapuló módszerrel összhangban speciális eljárást kell meghatározni az említett tételek tekintetében a devizaárfolyam-kockázat szavatoló-tőke-követelményei kiszámításának összehangolása céljából.
- (6) A nemzetközi számviteli standardokkal összhangban az intézményeknek a szavatoló-tőke-követelmények kiszámításához általában valós értéken kell értékelnük az árukockázatot hordozó pénzügyi instrumentumaikat. Ha azonban az intézmény fizikailag birtokol egy árut, és számviteli célokra nem használja fel az adott pozíció valós értékét, az adott pozíció valós értékét kell alapul venni a piaci kockázat szavatoló-tőke-követelményeinek kiszámításához, mivel ez biztosítja az alternatív sztenderd módszer pontos és egyszerű alkalmazását. Emellett a valós érték alapulvétele lehetővé teszi az intézmények számára a nem kereskedési könyvben és a kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciók közötti fedezetek és diverzifikációs hatások pontos kimutatását. Ezt az alapot havonta kell frissíteni, ezáltal biztosítva az arányos megközelítést, különösen ahhoz a napi gyakorisághoz képest, ahogyan az intézményeknek az alternatív belső modellen alapuló módszer szerint frissíteniük kell az árukockázati tényezőket.
- (7) A devizaárfolyam- vagy árukockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozícióknak az alternatív belső modellen alapuló módszer szerinti értékelésére vonatkozó átfogó szabályozási keretet hozzá kell igazítani az alternatív sztenderd módszer szerinti szabályozási kerethez, figyelembe véve, hogy lehetnek olyan kereskedési részlegek, amelyek pozícióit az egyik negyedévben az alternatív sztenderd módszer, egy másik negyedévben pedig az alternatív belső modellen alapuló módszer alkalmazásával tőkésítik. Meg kell azonban állapítani, hogy az alternatív sztenderd módszertől eltérően az alternatív belső modellen alapuló módszer esetében naponta ki kell számítani az értékeket.
- (8) Az 575/2013/EU rendelet 325bf. és 325bg. cikkében meghatározott, az alternatív belső modellen alapuló módszer alapján történő utótesztelésre és eredményvizsgálatra vonatkozó követelmény céljából meg kell határozni, hogy az intézményeknek hogyan kell kiszámítaniuk a portfólió értékében bekövetkező tényleges és hipotetikus változásokat, különösen a nem kereskedési könyvi pozícióik értéke tekintetében. Ezért a devizaárfolyam-kockázatnak vagy árukockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozíciók speciális jellemzőinek figyelembevétele érdekében meg kell határozni, hogy az (EU) 2022/2059 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletet ⁽²⁾ hogyan kell alkalmazni ezekre a pozíciókra.
- (9) A kockázatomérési modellben figyelembe vett kockázatok körével való összhang biztosítása érdekében a portfólió értékében bekövetkezett tényleges és hipotetikus változásoknak általában csak a piaci kockázati tényezőkkel kapcsolatos változásokat kell tükrözniük. Mivel azonban kihívást jelenthet a devizaárfolyam- és árukockázathoz kapcsolódó változások elkülönítése az árukockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozíciók és az olyan nem kereskedési könyvi pozíciók esetében, amelyek nem változnak lineárisan az árfolyammozgásokkal, az intézmények számára lehetővé kell tenni, hogy a portfólió értékének tényleges és hipotetikus változásaiban tükrözzék az említett nem kereskedési könyvi pozíciók értékét meghatározó valamennyi összetevővel kapcsolatos változásokat.
- (10) E rendelet rendelkezései szorosan kapcsolódnak egymáshoz, mivel mindegyik a devizaárfolyam-kockázatnak, árukockázatnak vagy mindkettőnek kitett nem kereskedési könyvi pozíciók kezelésével foglalkozik. Az egy időben hatályba léptetendő rendelkezések közötti koherencia biztosítása, valamint az azokban foglalt kötelezettségek hatálya alá tartozó személyek számára az e rendelkezésekhez való hozzáférés és az azokról való átfogó kép elősegítése érdekében helyénvaló e rendelkezések mindegyikét egyetlen rendeletbe foglalni.

⁽²⁾ A Bizottság (EU) 2022/2059 felhatalmazáson alapuló rendelete (2022. június 14.) az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az 575/2013/EU rendelet 325bf. és 325bg. cikke szerinti utótesztelési és eredményvizsgálati követelmények technikai részleteit meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 276., 2022.10.26., 47. o.).

- (11) Ez a rendelet az Európai Bankhatóság által a Bizottsághoz benyújtott szabályozástechnikai standardtervezeteken alapul.
- (12) Az Európai Bankhatóság nyilvános konzultációt folytatott az e rendelet alapját képező szabályozástechnikai standardtervezetetről, elemezte az ezzel összefüggésben felmerülő lehetséges költségeket és hasznot, és kikérte az 1093/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽³⁾ 37. cikke alapján létrehozott Banki Érdekképviselési Csoport tanácsát,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A devizaárfolyam-kockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozíciók tekintetében a piaci kockázat szavatolótőke-követelményeinek az alternatív sztenderd módszerrel történő kiszámítása

(1) A devizaárfolyam-kockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozíciók tekintetében a szavatolótőke-követelményeknek az 575/2013/EU rendelet harmadik része IV. címe 1a. fejezetének 2. szakaszában meghatározott érzékenységen alapuló módszerrel történő kiszámításakor az intézmények e pozíciók utolsó rendelkezésre álló könyv szerinti értékét veszik alapul.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve az intézmények alapul vehetik a devizaárfolyam-kockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozíciók utolsó rendelkezésre álló valós értékét, feltéve, hogy valamennyi nem kereskedési könyvi pozíciójukat legalább negyedévente valós értéken értékelik. Ezen eltérés alkalmazásakor az intézmények következetesen alkalmazzák azt a devizaárfolyam-kockázatnak kitett valamennyi nem kereskedési könyvi pozícióra.

(3) Az intézmények legalább havonta frissítik a devizaárfolyam-kockázat szavatolótőke-követelményei (1) és (2) bekezdés szerinti kiszámításának alapjául szolgáló utolsó rendelkezésre álló értéket, tükrözve a devizaárfolyam-kockázati tényezők értékében bekövetkezett változásokat.

(4) Az intézmények a tétel denominációjának pénznemét abban a külföldi pénznemben határozzák meg, amelynek az adatszolgáltatási pénznemükhöz viszonyított értékcsökkenése a tétel legnagyobb értékvesztését eredményezné, amennyiben az alábbi feltételek mindegyike teljesül:

- a) a tételt nem valós értéken értékelik;
- b) a tétel ki van téve a devizaárfolyam-kockázat miatti értékvesztés kockázatának;
- c) a tétel könyv szerinti értékét nem frissítik az egyes adatszolgáltatási időpontokban a külföldi pénznem és az adatszolgáltatás pénzneme közötti átváltási árfolyam változásainak tükrözése érdekében.

Amennyiben az intézmények a piaci kockázat szavatolótőke-követelményeit összevont alapon számítják ki, a tétel denominációjának pénznemét annak az intézménynek az adatszolgáltatási pénznemében határozzák meg, amely az adott tételt a különálló pénzügyi kimutatásában megjeleníti, amennyiben a következő feltételek mindegyike teljesül:

- a) a tételt nem valós értéken értékelik;
- b) a tétel ki van téve a devizaárfolyam-kockázat miatti értékvesztés kockázatának;
- c) az intézmény adatszolgáltatási pénzneme eltér annak az intézménynek az adatszolgáltatási pénznemétől, amely a tételt a különálló pénzügyi kimutatásában megjeleníti;
- d) a tétel könyv szerinti értékét nem frissítik az egyes adatszolgáltatási időpontokban a külföldi pénznem és annak az intézménynek az adatszolgáltatási pénzneme közötti átváltási árfolyam változásainak tükrözése érdekében, amely a tételt a különálló pénzügyi kimutatásában megjeleníti.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1093/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 12. o.).

(5) Az 575/2013/EU rendelet 325r. cikkének (4) bekezdésében említett tételeknek megfelelő, az e cikk (5) bekezdése alapján számított delta devizaárfolyam-kockázati érzékenység értéke megegyezik azzal az értékkel, amely a szóban forgó tételeknek a denomináció említett bekezdéssel összhangban azonosított pénznemében kifejezett értéke, valamint a denomináció és az intézmény adatszolgáltatási pénzneme közötti azonnali (spot) átváltási árfolyam szorzatával egyenlő.

2. cikk

Az árukockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozíciók tekintetében a piaci kockázat szavatolóőke-követelményeinek az alternatív sztenderd módszerrel történő kiszámítása

Az árukockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozíciók tekintetében a szavatolóőke-követelményeknek az 575/2013/EU rendelet harmadik része IV. címe 1a. fejezetének 2. szakaszában meghatározott érzékenységen alapuló módszerrel történő kiszámításakor az intézmények e pozíciók utolsó rendelkezésre álló valós értékét veszik alapul.

Az intézmények ezeket a pozíciókat legalább havonta valós értéken értékelik.

3. cikk

A devizaárfolyam-kockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozíciók tekintetében a piaci kockázat szavatolóőke-követelményeinek az alternatív belső modellen alapuló módszerrel történő kiszámítása

(1) A devizaárfolyam-kockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozíciók tekintetében a szavatolóőke-követelményeknek az 575/2013/EU rendelet harmadik része IV. címének 1b. fejezetében meghatározott alternatív belső modellen alapuló módszerrel történő kiszámításakor az intézmények e pozíciók utolsó rendelkezésre álló könyv szerinti értékét veszik alapul.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve az intézmények alapul vehetik a devizaárfolyam-kockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozíciók utolsó rendelkezésre álló valós értékét, feltéve, hogy valamennyi nem kereskedési könyvi pozíciójukat legalább negyedévente valós értéken értékelik. Ezen eltérés alkalmazásakor az intézmények következetesen alkalmazzák azt a devizaárfolyam-kockázatnak kitett valamennyi nem kereskedési könyvi pozícióra.

(3) Az intézmények naponta frissítik a devizaárfolyam-kockázat szavatolóőke-követelményei (1) és (2) bekezdés szerinti kiszámításának alapjául szolgáló utolsó rendelkezésre álló értéket, tükrözve a devizaárfolyam-kockázati tényezők értékében bekövetkezett változásokat.

(4) A nem kereskedési könyvi pozíciók utolsó rendelkezésre álló értékének naponta történő frissítésekor az intézmények frissítik az összes kockázati tényező értékét azon pozíciók tekintetében, amelyekre az 5. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében meghatározott eltérést alkalmazták.

(5) Az 575/2013/EU rendelet 325bb. cikkében említett várható többletveszteség-kockázati mérték és az említett rendelet 325bk. cikkében említett, devizaárfolyam-kockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozíciókkal kapcsolatos stresszforgatókönyvi kockázati mérték kiszámításakor az intézmények a jövőbeli sokkokra vonatkozó forgatókönyvet, illetve a szélsőséges jövőbeli sokkra vonatkozó forgatókönyveket csak az említett rendelet 325bd. cikkének (1) bekezdésében említett tag devizaárfolyam-kockázati tényező kategóriába tartozó kockázati tényezőkre alkalmazzák.

(6) Az intézmények a kockázatértékelési modelljükben figyelembe veszik a vonatkozó árfolyamok változásai miatti értékvesztés kockázatát, amelyet az ilyen kockázatnak kitett tételek jelentenek, amennyiben ezeket a tételeket nem valós értéken értékelik, és könyv szerinti értéküket nem frissítik az egyes adatszolgáltatási időpontokban a külföldi pénznem és annak az intézménynek az adatszolgáltatási pénzneme közötti átváltási árfolyam változásainak tükrözése érdekében, amely a tételt a különálló pénzügyi kimutatásában megjeleníti.

4. cikk

Az árukockázatnak vagy az árukockázatnak és a devizaárfolyam-kockázatnak egyaránt kitett nem kereskedési könyvi pozíciók tekintetében a piaci kockázat szavatolóítéke-követelményének az alternatív belső modellen alapuló módszerrel történő kiszámítása

(1) Az árukockázatnak vagy árukockázatnak és devizaárfolyam-kockázatnak egyaránt kitett nem kereskedési könyvi pozíciók tekintetében a szavatolóítéke-követelményeknek az 575/2013/EU rendelet harmadik része IV. címének 1b. fejezetében meghatározott alternatív belső modellen alapuló módszerrel történő kiszámításakor az intézmények e pozíciók utolsó rendelkezésre álló valós értékét veszik alapul. Az intézmények ezeket a pozíciókat naponta valós értéken értékelik.

(2) A kizárólag árukockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozíciókkal kapcsolatban az 575/2013/EU rendelet 325bb. cikkében említett várható többletveszteség-kockázati mérték vagy az említett rendelet 325bk. cikkében említett stresszforgatókönyvi kockázati mérték kiszámításakor az intézmények a jövőbeli sokkokra vonatkozó forgatókönyveket vagy a szélsőséges jövőbeli sokkra vonatkozó forgatókönyveket csak az említett rendelet 325bd. cikkének (1) bekezdésében említett tág árukockázati tényező kategóriába tartozó kockázati tényezőkre alkalmazzák.

(3) Az árukockázatnak és a devizaárfolyam-kockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozíciókkal kapcsolatban az 575/2013/EU rendelet 325bb. cikkében említett várható többletveszteség-kockázati mérték vagy az említett rendelet 325bk. cikkében említett stresszforgatókönyvi kockázati mérték kiszámításakor az intézmények a jövőbeli sokkokra vonatkozó forgatókönyveket vagy a szélsőséges jövőbeli sokkra vonatkozó forgatókönyveket az említett rendelet 325bd. cikkének (1) bekezdésében említett tág árukockázati vagy devizaárfolyam-kockázati tényező kategóriába tartozó kockázati tényezőkre alkalmazzák.

5. cikk

A portfólió értékében bekövetkezett hipotetikus és tényleges változásoknak az 575/2013/EU rendelet 325bf. és 325bg. cikkével összhangban történő kiszámítása a devizaárfolyam-kockázatnak vagy árukockázatnak, illetve áru- és devizaárfolyam-kockázatnak egyaránt kitett nem kereskedési könyvi pozíciókhoz kapcsolódóan

(1) Az (EU) 2022/2059 felhatalmazáson alapuló rendelet 1–4. cikkétől eltérve azok az intézmények, amelyek a devizaárfolyam-kockázatnak kitett nem kereskedési könyvi pozícióval kapcsolatban a portfólió értékében bekövetkezett, az 575/2013/EU rendelet 325bf. és 325bg. cikkében említett hipotetikus és tényleges változásokat számítják ki, az adott nem kereskedési könyvi pozíció értékét az említett rendelet 325bf. cikkében említett kockázatotott érték kiszámítását követő nap végén úgy számítják ki, hogy az adott nem kereskedési könyvi pozíció előző nap végi értékét veszik alapul, és frissítik az adott pozíció devizaárfolyam-kockázatát tükröző összetevőt.

Amennyiben egy nem kereskedési könyvi pozíció értéke nem változik lineárisan a rá vonatkozó árfolyam mozgásaival, az intézmények az adott nem kereskedési könyvi pozíció értékét az 575/2013/EU rendelet 325bf. cikkében említett kockázatotott érték kiszámítását követő nap végén kiszámíthatják úgy, hogy az adott nem kereskedési könyvi pozíció előző nap végi értékét veszik alapul, és frissítik az intézmény által az adott nem kereskedési könyvi pozíció értékeléséhez használt összes összetevőt.

A második albekezdés alkalmazásakor az intézmények azt következetesen alkalmazzák a kereskedési részlegen belül minden olyan pozícióra, amely nem változik lineárisan az adott pozícióra vonatkozó árfolyam mozgásaival.

(2) Az (EU) 2022/2059 felhatalmazáson alapuló rendelet 1–4. cikkétől eltérve azok az intézmények, amelyek egy árukockázatnak vagy áru- és devizaárfolyam-kockázatnak egyaránt kitett nem kereskedési könyvi pozícióval kapcsolatban a portfólió értékében bekövetkezett, az 575/2013/EU rendelet 325bf. és 325bg. cikkében említett hipotetikus és tényleges változásokat számítják ki, az adott nem kereskedési könyvi pozíció értékét az említett rendelet 325bf. cikkében említett kockázatotott érték kiszámítását követő nap végén a következő módszerek egyikének megfelelően számítják ki:

a) az intézmények az adott nem kereskedési könyvi pozíció előző nap végi értékét veszik alapul, és csak a devizaárfolyam- és árukockázatot tükröző összetevőket frissítik;

b) az intézmények az adott nem kereskedési könyvi pozíció előző nap végi értékét veszik alapul, és minden olyan összetevőt frissítenek, amelyet az intézmény az adott nem kereskedési könyvi pozíció értékelése során alapul vesz.

Az első albekezdés alkalmazásakor az intézmények következetesen alkalmazzák azt a kereskedési részlegen belül árukockázatnak kitett valamennyi pozícióra.

(3) Az intézmények az (1) és (2) bekezdést csak azokra a nem kereskedési könyvi pozíciókra alkalmazzák, amelyek a portfólióban az 575/2013/EU rendelet 325bf. cikkében említett kockáztatott érték kiszámításának napján, valamint a kockáztatott érték kiszámítását követő napon egyaránt szerepelnek.

6. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2023. április 20-án.

a Bizottság részéről
az elnök

Ursula VON DER LEYEN
